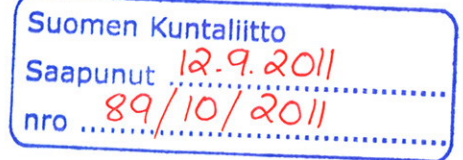

Antopäivä
6.9.2011Diaarinro
R 83/11

KANTAJA Kunnallinen työmarkkinalaitos
VASTAAJA Tehy ry
KUULTAVA Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry
ASIA Työrauhavelvollisuuden rikkominen ynnä muuta

KANNE

Vaatimukset

Kunnallinen työmarkkinalaitos on vaatinut

- Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry:n tuomitsemista hyvityssakkoon työehtosopimuslain 8 §:n 1 momentin nojalla työrauhavelvollisuuden rikkomisesta ja

- Tehy ry:n tuomitsemista hyvityssakkoon työehtosopimuslain 8 §:n 1 momentin nojalla valvontavelvollisuuden laiminlyömisestä.

Tehy ry ja Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry on lisäksi velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan Kunnallinen työmarkkinalaitoksen oikeudenkäyntikulut 1.000 euroa laillisine korkoineen.

Perusteet

Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry on uhannut työtaistelutoimenpiteillä ohjeistaessaan jäseniään, ettei näillä ole velvollisuutta kouluttautua tai perehtyä niin sanottuun ECMO-hoittoon eli kriittisen potilaan hapetushoittoon tai alkaa tehdä sitä. ECMO-hoito on uusi hoitomuoto Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirissä. ECMO-hoitoa on tarkoitus antaa potilaille tilanteissa, joissa millään muulla käytettävissä olevalla menetelmällä ei pystytä pelastamaan potilaan henkeä. ECMO-laitteiston hankinnasta on tehty jo päätös eli koulutus tulitisiin aloittamaan pikaisesti.

Työtuomioistuimen vakiintuneen käytännön mukaan työtaistelulla uhkaaminen muodostaa työtaistelutoimenpiteen. Nyt esillä olevassa tapauksessa uhkaus kohdistuu työtaistelutoimenpiteenä voimassa olevaan kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen määräyksiin työntekijän tehtävistä (KVTES 1 luvun 10 §), tehtäväkohtaisesta palkasta (KVTES 2 luvun 5 §:n 2 momentti) sekä työnjohto- ja valvontaoikeudesta (KVTES 1 luvun 5 §). Uhkauksella on tarkoitettu painostaa työnantajaa tarkastelemaan ECMO-hoittoon liittyviä tehtävien suorittamista olennaisena muutoksena perfuusio-hoitajan ja tehohoitajan tehtäviin, joka vaikut-

taisi ECMO-hoitoa suorittavien hoitajien tehtäväkohtaiseen palkkaan. Työtaistelutoimenpiteiden tarkoituksena on siis painostaa työnantajaa palkkaukseen liittyvissä ratkaisuissa sekä puuttua työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuteen.

Kunnallinen työmarkkinalaitos on välittömästi saatuaan tiedon Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry:n toimista edellyttänyt Tehy ry:tä sähköpostiviestillä 21.4.2011 ryhtymään toimenpiteisiin valvontavelvollisuuden täyttämiseksi. Tehy ry ja Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry eivät ole ryhtyneet toimenpiteisiin työtaistelun estämiseksi ja työrauhan palauttamiseksi. Ammattiosasto ei ole missään vaiheessa perunut 23.3.2011 antamaansa ilmoitusta koulutuksesta, perehdytyksestä ja työstä kieltäytymisestä. Tehy ry on siten laiminlyönyt valvontavelvollisuutensa ja Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry on rikkonut työrauhavelvollisuutensa.

VASTAUS

Vastaus kannevaatimuksiin

Tehy ry, jonka lausumaan Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry on osaltaan yhtynyt, on kiistänyt kanteen ja vaatinut sen hylkäämistä.

Tehy ry on vaatinut Kunnallisen työmarkkinalaitoksen velvoittamista korvaamaan Tehy ry:n oikeudenkäyntikulut 1.000 euroa laillisine korkoineen.

Kanteen kiistämisen perusteet

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on laajentamassa perfuusio- ja anestesiahoitajien tehtäväkuvaa lisäämällä hoitajien tehtäväksi ECMO-hoitomuodon. ECMO-hoitoa on tarkoitus antaa potilaille, joilla on tilapäinen keuhkosen tai sydämen vajaatoiminta. Hoitoa annetaan tilanteissa, joissa millään muulla käytettävissä olevalla menetelmällä ei pystytä pelastamaan potilaan henkeä.

Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry on laatinut tiedotteen potilasturvallisuuden takaamiseksi. Ammattiosasto on pyrkinyt viestimään jäsenilleen, että terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 26 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilö ei voi ryhtyä suorittamaan tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina. Mikäli terveydenhuollon ammattihenkilö ryhtyy suorittamaan tehtäviä, joihin hänen koulutustaan tai ammattitaitoaan on pidettävä riittämättömänä tai hänen toimintamahdollisuuksiaan rajoitettuina, se voi johtaa seuraamukseen virheellisestä toiminnasta.

Jotta terveydenhuollon ammattihenkilöt voisivat ottaa uuden tehtävän vastaan heidän tulisi tietää, mikä on tehtävän sisältö ja vastuu, jota heiltä tehtävässä edellytetään ja minkälaista lisäkoulutusta uusi tehtävä tulee vaatimaan. Työsuojeluvaltuutettu on lähettänyt 2.5.2011 työnantajalle kyselyn, millainen perehdytysohjelma ECMO-laitteen käyttöön on suunniteltu ja miten hoitohenkilöstön osaaminen tullaan varmistamaan ja miten hoitohenkilökuntaan kuuluvien vastuut on määritelty. Ammattiosasto ei ole pyrkinyt kumoamaan tai muuttamaan mitään työehtosopimuksen yksittäistä määräystä eikä myöskään pyrkinyt puuttumaan työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuteen. Kieltäytymisen ensisijainen syy on ollut koulutussuunnitelman puuttuminen ja siihen nähden työnantajan ennenaikainen vaatimus tehtävien vastaanottamisesta.

Ammattiosasto on laatinut tiedotteen tehtävästä kieltäytymisestä, koska työnantaja ei ole suunnitellut työntekijöiden perehdyttämistä ja kouluttamista tehtävään työturvallisuuslain sekä terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetun lain mukaisesti eikä hoitajien vastuu-

ta ole määritelty siten kuin ammattihenkilölaki edellyttää. Sairaanhoidopiiri vaati hoitajia ottamaan vastaan tehtävän, jota ei edes vielä ollut olemassa koko sairaanhoidopiirissä ja joka on koko Suomessa harvinainen hoitomuoto. Tehtävänsiirto tapahtuisi tilanteessa, jossa vastuunjako ei oltu määritelty ja johon tarvittavaa koulutusta ei oltu suunniteltu.

Koska työnantaja ei ole selvittänyt, mikä on hoitajien vastuu ECMO-hoidon suorittamisessa, miten hoitajien osaaminen varmistetaan ja minkälaista koulutusta se tulee vaatimaan, työntekijöiden mahdollisuudet ottaa tehtävä vastaan on ollut ammattihenkilölaissa tarkoitettulla tavalla rajoitettua. Hoitajat eivät ole kokeneet turvalliseksi tehtävän vastaanottamista etukäteen, tietämättä vastuutaan ECMO-hoidon suorittamisessa ja tietämättä minkälaiseen koulutukseen sitoutumista se heiltä vaatii. Heillä ei ole myöskään ollut ammattihenkilölaissa tarkoitettua koulutusta ja ammattitaitoa, jotta he olisivat voineet vastaanottaa tehtävän. Tämän vuoksi he ovat halunneet kieltäytyä tehtävän vastaanottamisesta.

Tehy ry:n lakimies on ollut puhelinyhteydessä 19.4.2011 pääluottamusmieheen ja muistuttanut työrauhavelvollisuudesta. Tehy ry on 11.5.2011 lähettänyt ammattiosaston puheenjohtajalle ja pääluottamusmielle sähköpostin, jonka mukaan työnantajalla on erimielisyystilanteessa tulkintaetuoikeus ja että työstä ei voida kieltäytyä työehtosopimusten ollessa voimassa. Lakimies on muistuttanut, että ilman koulutusta tehtäviä ei pidä ryhtyä tekemään ja että työnantajan tulee ennen tehtävien siirtämistä huolehtia asianmukaisesta koulutuksesta.

Asiassa on työehtosopimuslain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuja erityisiä syitä jättää työntekijäliitto ja ammattiosasto hyvityssakkoon tuomitsematta. Tehtävää ei voi ottaa vastaan ilman asianmukaista koulutusta ammattihenkilölain nojalla. Koulutus- ja vastuunjakosuunnitelma ei ole vielä valmistunut. Työnantaja on jättänyt huomioimatta ammattihenkilölain ja terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetun lain asettamat velvoitteet. Työnantajalle ei ole myöskään syntynyt mitään esitettävissä olevaa vahinkoa, vaan työt ovat jatkuneet entiseen malliin. ECMO-hoitoon kouluttaminen tulee lisäksi koskemaan vain muutamaa perusuosi- ja anestesiahoitajaa eli kysymys on hyvin kapeasta erikoisosaamisalueesta.

Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry:ssä on 194 työssä käyvää jäsentä.

TODISTELU

Kantajan kirjalliset todisteet

1. PPSHP:n ky:n muistio välittömästä neuvonpidosta 8.3.2011
2. Tehyn OYKS:n ammattiosaston 707 ry:n sähköpostiviesti 23.3.2011
3. Tehyn OYKS:n ammattiosaston 707 ry:n paikallisneuvottelupyyntö 25.3.2011
4. Paikallisneuvottelupöytäkirja 19.4.2011
5. Tehyn OYKS:n ammattiosaston 707 ry:n tiedote 19.4.2011
6. Kunnallisen työmarkkinalaitoksen valvontapyyntö Tehy ry:lle 21.4.2011

Vastaaajan kirjalliset todisteet

1. Sähköpostiviesti 11.5.2011
2. Sähköpostiviesti 2.5.2011
3. Työsuojeluvaltuutetun 11.8.2011 työnantajalle lähettämä kysely
4. Tehyn OYKS:n ammattiosaston 707 ry:n tiedote 19.4.2011

TYÖTUOMIOISTUIMEN RATKAISU

Perustelut

Työtaistelutoimenpide ja sen kohdistuminen työehtosopimukseen

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tarkoituksena on ollut lisätä perfuusio- ja anestesiahoitajien tehtäväksi uusi niin sanottu ECMO-hoitomuoto. Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry on sähköpostilla 23.3. ja tiedotteella 19.4.2011 esittänyt työnantajalle vaatimuksen tehtävien vaativuuden ja tehtäväkohtaisen palkan tarkistamisesta ehtona uusien työtehtävien tekemiselle.

Mainitulla uhkauksella työtehtävistä kieltäytymisestä on pyritty vaikuttamaan työnantajan työjärjestelyihin ja painostamaan työnantajaa palkkauksen korottamiseen. Työnantaja on voinut perustellusti ymmärtää ammattiosaston ilmoituksen painostustarkoituksessa tehdyksi uhkaukseksi. Uhkaus työtehtävistä kieltäytymisestä on siten kohdistunut työtaistelutoimenpiteenä työehtosopimuksen työnjohto-oikeutta ja palkkausta koskeviin määräyksiin.

Ammattiosaston ja Tehy ry:n vastuu

Ammattiosaston sähköpostista 23.3.2011 ja tiedotteesta 19.4.2011 ilmenee, että uhkaus työtehtävistä kieltäytymisestä perustuu ammattiosaston päätökseen. Ammattiosasto ei ole myöskään perunut uhkausta työtehtävistä kieltäytymisestä. Ammattiosasto on siten rikkonut työrauhavelvollisuutensa.

Tehy ry on saatuaan tiedon uhkauksesta kieltäytyä työtehtävistä muistuttanut 19.4.2011 ammattiosastoa työrauhavelvoitteesta. Tehy ry on vielä sähköpostilla 11.5.2011 muistuttanut ammattiosastoa työnantajan tulkintaetuoikeudesta ja ilmoittanut, ettei työstä voi kieltäytyä työehtosopimuksen ollessa voimassa. Kun uhkaus työtehtävistä kieltäytymisestä kuitenkin edelleen jatkuu, ei näitä Tehy ry:n toimenpiteitä voida pitää riittävinä liitolle kuuluvan valvontavelvollisuuden täyttämiseksi.

Hyvityssakko

Työehtosopimuslain 10 §:n 1 momentissa tarkoitettuja erityisiä syitä jättää hyvityssakot tuomitsematta ei ole. Tuomittavien hyvityssakkojen määrissä on otettu huomioon työtaistelun laajuus sekä muut mainitun lainkohdan nojalla huomioon otettavat seikat.

Oikeudenkäyntikulut

Jutun hävitessään ovat Tehy ry ja Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry työtuomioistuimesta annetun lain 33a §:n 1 momentin nojalla velvolliset korvaamaan Kunnallinen työmarkkinalaitoksen oikeudenkäyntikulut. Kulujen määräksi on ilmoitettu 1.000 euroa. Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry ja Tehy ry ovat myöntäneet oikeudenkäyntikuluvaatimuksen määrältään oikeaksi.

Tuomiolauselma

Työtuomioistuin tuomitsee työehtosopimuslain 8, 9 ja 10 §:n nojalla Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry:n ja Tehy ry:n maksamaan hyvityssakkoa Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle, Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry:n työrauhavelvollisuuden rikkomisesta 2.000 euroa ja Tehy ry:n valvontavelvollisuuden laiminlyönnistä 2.000 euroa.

Tehyn OYKS:n ammattiosasto 707 ry ja Tehy ry velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan Kunnallisen työmarkkinalaitoksen oikeudenkäyntikulut 1.000 eurolla, jolle on maksettava viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut työtuomioistuimen tuomion antopäivästä.

Työtuomioistuinneuvos

Tuula Ruikka

Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Ruikka puheenjohtajana sekä Pärnänen, Nyysölä, Rautiainen, Lehto ja Kirvesniemi jäseninä. Esittelijä on ollut Salonen.

Tuomio on yksimielinen.